

Průběžná zpráva za r. 2006

Konzervátorské a restaurátorské metody - in situ

Ondřej Lehovec

Přes očekávání se zamýšlený harmonogram činností na r.2006 již od svého počátku z účelových důvodů pozměnil. Odzkoušování Klucelu G a M a příprava klucel-japanových nosičů dočasně ustoupila potřebě od základu prověřit a prozkoumat efekt vodného čištění a dokližování na ošetřovanou papírovou podložku. Uvědomil jsem si, že před samotnou aplikací jakýchkoliv lepivých filmů, nátěrů či nosičů by bylo vhodné prověřit možnosti očisty a celkové pevnostní regenerace pap. podložky. Je tedy třeba začít od základu. To znamená před samotným rest. zásahem se pokusit (v tomto případě myšleno samotné spravování či aplikování různých materiálů) pokud je to možné, dokument očistit a regenerovat v co možná nejpríznivější míře jeho pevnostní složky a až poté aplikovat vhodné zpevňující konsolidanty (tedy např. japonský papír, papírovinu a jiné). Logicky bychom se tak měli vyhnout zakonzervování nečistot a degradačních produktů při následném restaurování.

Prioritně byl tedy soustředěn zájem zkoumání na zjištění míry efektivity vodného čištění a následného dokližování na ošetřovanou pap. podložku se zřetelem na zjištění skutečného regeneračního vlivu či přínosu těmito postupy ošetřovanému materiálu v souvislosti i s použitím různých druhů a koncentrací dokližovacích lepidel. Jsem si vědom a jsem za to upřímně rád, že testování klíždidel pro použití v konzervátorské praxi se v nedávné minulosti zabývala celá řada renomovaných a odborně specializovaných pracovišť. Z poznatků těchto pracovišť rád čerpám a vycházím. Můj zájem se soustředí přímo na zjištění dopadu a efektu vodného čištění a dokližování nejprve u novodobě historického (skartovaného) a poté historického (skartovaného) materiálu.

Postupně budou provedeny soubory testů na těchto hist.(skartovaných) materiálech:

Soubor ověřovacích testů na novodobě historickém (skartovaném) materiálu zjevně fyzicky nepoškozeném

Soubor ověřovacích testů na historickém (skartovaném) materiálu zjevně fyzicky nepoškozeném

Soubor ověřovacích testů na historickém (skartovaném) materiálu zjevně fyzicky poškozeném (např. poškození vlivem plísní, degradační inkoustu aj.)

Cílem je ověřit v praxi dopad a vliv těchto elementárních a základních postupů (vodné čištění a dokližení) při ošetřování historické pap. podložky. Budeme sledovat parametry a stav testovaného papíru před ošetřením a v celém průběhu jeho čištění a dokližení. Zajímají nás především vlastnosti test. vzorků v těchto zvolených fázích ošetření:

- 1.fáze-nevykoupané vzorky
- 2.fáze-vykoupané vzorky neklížené
- 3.fáze-vykoupané vzorky klížené: 0,5% Tylosa MH300
- 4.fáze-vykoupané vzorky klížené: 1% Tylosa MH300
- 5.fáze-vykoupané vzorky klížené: 1,5% Tylosa MH300
- 6.fáze-vykoupané vzorky klížené s pomocí podtlaku (na vakuovém stole): 1% Tylosa MH300
- 7.fáze-vykoupané vzorky klížené: 1,5% želatina (čistá)

U testovaných vzorků budou po každé zvolené fázi provedena standardní zjištění:

- pevnost v tahu (po vláknech i přes vlákna papíru)
- pevnost v ohybu (po i přes vlákna papíru)
- optické změny (změna barevnosti) - Spektrofotometr
- umělé stárnutí

Na výše zmíněném je pracováno a výsledky by mohly napovědět, jakou další cestou se vydat na poli bádání a vývoje vhodných (přestože dočasných) metod při ochraně historických dokumentů na pap. podložce.